

Landelijke partijen doen geen uitspraak over woningnood en financiën

De partijprogramma's van de vijf grootste landelijke partijen CDA, PvdA, VVD, D66 en GroenLinks zijn naast elkaar gelegd en vergeleken op grond van hun voorstellen ten aanzien van de ruimtelijke ordening.

Foto: Birgitt Truijens

ALEIDA VAN DOORNUM EN
LUURD VAN DER DUSSEN*

CDA

De christelijke inslag van het CDA komt tot uitdrukking in de stelling: "De mens heeft als rentmeester van de aarde de taak de ruimte voldoende kwaliteit voor de volgende generaties te laten behouden." Punten van aandacht borduren voort op de grote milieubeleidslijnen die de afgelopen regeerperiode zijn gesteld. Er wordt verwezen naar doelstellingen in het Nationaal Milieubeleidsplan, het Bosbeleidsplan, het Structuurschema Groene Gebieden en andere beleidsnota's. Het streven naar een schoner milieu wordt benaderd vanuit het principe dat de vervuiler betaalt. Milieubelastingen moeten dit systeem ondersteunen. Behoud van groene ruimten vereist dat het reeds bebouwde gebied goed benut moet worden. Dit betekent een concentratie en verweving van functies. De keuze voor het compacte-stadconcept vraagt extra inspanningen op het gebied van de stedelijke kwaliteit.

Terugdringing van de mobiliteit wordt nagestreefd; kosten worden op de gebruiker verhaald. De vijfde baan op Schiphol en een aansluiting op de HogeSnelheidsLijn (HSL) moeten echter worden gerealiseerd. Het infrastructuurnet moet zoveel mogelijk afgestemd worden op omliggende landen. Wat betreft het bepalen van de verkeersstracés wordt een vereenvoudiging van de besluitvorming voorgesteld. Een voorstel hiertoe is de verkorte PKB (planologische kernbeslissing)-procedure. Uitvoer van bouw en onderhoud van de fysieke omgeving kan verder van de overheid af staan. Ook dient het eigen-woningbezit en verzelfstandiging en deregulering van de volkshuisvesting bevorderd te worden. Beleid kan het best gerealiseerd worden op het meest geëigende bestuursniveau; de regio.

PvdA

Het verkiezingsprogramma van de PvdA, getiteld 'Wat mensen bindt', laat zien "...welke beschaafde maatschappelijke orde de PvdA helpt opbouwen en welke verbeeldingskracht nodig is om een zinnig vooruitstrevend beleid te voeren op de drempel van de 21ste eeuw...". Het programma is voor een deel bedoeld als discussiestuk. Dat betekent dat in het programma niet alle beleidsonderwerpen

aan de orde komen. Het is meer een schets van politieke voornemens en wensen voor de komende jaren.

Het herstel van de leefbaarheid, ook voor arme landen en latere generaties staat voorop. Dat houdt in dat de doelstellingen uit het Nationaal Milieubeleidsplan Plus verwezenlijkt moeten worden. De PvdA is van mening dat Nederland, als voortrekker in het internationale milieubeleid, zichzelf niet ongeloofwaardig moet maken door in eigen land de mobiliteit te laten groeien. Bij grote werken als de Betuwelijn en Schiphol zullen milieudoelstellingen dan ook een zeer grote rol moeten spelen. De Betuwelijn past volgens de visie van de PvdA in het kader van een milieuvriendelijke organisatie van Noordwesteuropese transport over water en rail. Gedeeltelijke ondertunneling of halfondergrondse aanleg verdient hierbij de voorkeur. Uitbreiding van Schiphol is mogelijk onder twee voorwaarden. Ten eerste moeten de prognoses realistisch zijn en bijgesteld voor de (prijs)effecten van het internationaal milieu- en vervoersbeleid. Ten tweede moet het vermijdbare deel van het luchtvervoer -het continentale vervoer- worden onderhouden door de HSL. Het moet mogelijk zijn de verkeersuitbreiding te toetsen aan milieudoelstellingen en de uitvoering eventueel op te schorten.

Milieubelasting veroorzaakt door het (persoon)autoverkeer wil de PvdA oplossen door het bieden van alternatieven en een beroep te doen op de bevolking om de auto te laten staan. Het autogebruik kan gereduceerd worden door carpooling en de fiscale stimulering van de aanschaf van milieuvriendelijke auto's. De koppeling tussen openbaar vervoer en eigen vervoer moet verbeterd worden, onder andere met behulp van treintaxi's en belbussen. In het openbaar vervoer en fietsvoorzieningen zal fors geïnvesteerd worden. De Randstad Rail en de HSL moeten aangelegd worden.

VVD

De VVD heeft als hoofduitgangspunt dat de overheid zich moet terugtrekken, ook als het gaat om de zorg voor de fysieke infrastructuur en de volkshuisvesting. De liberale achtergrond van deze partij komt daarnaast tot uitdrukking in het stimuleren van het eigenwoningbezit. Objectsubsidies worden afgeschaft en huursubsidie moet selectiever verstrekt worden; dit vraagt om een krachtig

gestimuleerde doorstroming. Het huurwaardeforfeit kan beter niet verhoogd worden. De VVD vindt in tegenstelling tot andere partijen dat maatregelen om het autoverkeer terug te dringen pas getroffen mogen worden, als het openbaar vervoer een goed alternatief is. De lastenstijging van het autoverkeer dient gekoppeld te zijn aan de openbaar-voersprijsen.

Er wordt in het kader van de internationalisering gesteld dat de kwaliteit van de infrastructuur onder de maat is. De VVD meent dat de investeringen ten behoeve van de infrastructuur teveel zijn gedaald. Deze moeten verhoogd worden om Nederland zijn concurrentiepositie als distributieland te laten behouden. Een regionaal gedifferentieerde benadering van de verkeersproblematiek is nodig.

Onder de talrijke milieuproblemen verdienen de afvalpreventie en de verspreiding van gevaarlijke stoffen op dit moment de meeste aandacht. Er moet een marktconforme benadering gehanteerd worden: slecht gedrag straffen en goed gedrag belonen. Er moet bij milieubescherming meer geappelleerd worden aan de individuele burger.

Functioneel te onderscheiden regio's dienen op te gaan in een nieuwe, efficiëntere provinciale bestuursvorm. Grootstedelijke agglomeraties moeten de basis gaan vormen voor dat nieuwe provinciale 'regionale' bestuur.

D66

D66 is van mening dat de milieuproblemen een verregaande omslag in ons denken vereisen. Patronen van productie en consumptie zullen diepgaand moeten veranderen. Al ons handelen zal in het teken van die duurzame ontwikkeling moeten staan. Dit betekent een ruimtelijke ordening die voor alles soberheid betracht in het ruimtegebruik per inwoner en per activiteit. Dit geldt met name voor de stedelijke gebieden. Het compacte-stadbeleid staat centraal.

De volkshuisvesting kan volgens D66 het best regionaal worden aangepakt. De overheid is verantwoordelijk voor de toegankelijkheid van de woningmarkt en het oplossen van de schaarste. Er zullen meer inspanningen verricht moeten worden om geschikte woningbouwlocaties te vinden. De prijzen op de woningmarkt moeten de marktverhoudingen weerspiegelen. Woningssubsidieregelingen worden dan ook afgeschaft, de individuele huursubsidie blijft bestaan.

Overheidsmaatregelen om de groei van het autoverkeer af te remmen zijn noodzakelijk. De kosten van autorijden gaan omhoog, een stringent parkeerbeleid is onvermijdelijk en aanleg van nieuwe autowegen is niet wenselijk. De terugdringing van het autoverkeer zal gepaard gaan met extra investeringen in het openbaar vervoer. Door Nederland aan te sluiten op het HSL-net, is een nieuwe luchthaven bij Rotterdam niet nodig. Voor de Betuwelijn is nog geen besluit genomen: er is eerst een afweging nodig waarbij ecologische en maatschappelijke bezwaren even zeer tellen als het economisch belang. Mocht het tot aanleg komen, dan dient dit gedeeltelijk ondergronds te gebeuren. Schiphol kan alleen verder groeien binnen het kader van de duurzame ontwikkeling. Dit betekent dat uitbreiding gepaard moet gaan met milieuverbetering.

GROENLINKS

Bij GroenLinks staat 'duurzame ontwikkeling' voorop. Dat wil zeggen dat bij alle activiteiten rekening gehouden moet worden met de behoeften van de bevolking elders in de wereld en van de toekomstige generaties. Om deze 'ecologische ommekeer' in het denken en handelen van mensen en bedrijven te bewerkstelligen, heeft GroenLinks een 'groen urgentieprogramma' opgesteld. Voor de sector verkeer betekent dit, dat een uitbreiding van Schiphol van de baan is. Het aantal vliegbewegingen zal verminderd moeten worden.

Regionale vliegvelden -denk aan Zestienhoven- zullen gesloten worden. De Betuwespoorlijn wordt zoveel mogelijk ondergronds aangelegd. Het openbaar vervoer zal worden uitgebreid, de kwaliteit wordt verbeterd en de prijzen worden verlaagd. Het wegefonds dient hiervoor als financiering. Er zal verder een forse uitbreiding plaatsvinden van het budget voor fietsvoorzieningen door het verhogen van parkeertarieven en door de bouw van nieuwe snelwegen en tunnels achterwege te laten. Het HSL-net komt langs bestaande (spoor)wegtracés te liggen en niet door het Groene Hart. Het autorijden wordt veel duurder gemaakt.

De ruimtelijke ordening moet bijdragen aan het halen van de milieudoelstellingen. Dit betekent voor het stedelijk gebied een zo groot mogelijke integratie van wonen, werken, voorzieningen en recreëren. Het (sociale-) woningbouwprogramma wordt opgevoerd, waarbij het aantal woningen per hectare wordt verhoogd, opdat het ruimtebeslag niet onnodig groot wordt; individuele huursubsidie wordt sterk verhoogd en verbeterd; er komt huurbelasting voor 'te goedkoop' wonenden en energiezuinig en milieuvriendelijk bouwen wordt bevorderd.

De programma's noemen allemaal dezelfde items: Schiphol, HogeSnelheidsLijnen en de Betuwelijn. Het accentverschil ligt bij de milieu-eisen. Ook de internationalisering krijgt veel aandacht. Men is het er over eens dat er offers gedaan moeten worden om de huidige concurrentiepositie te behouden. Er moet gewerkt worden aan aansluitingen op het internationale infrastructuurnet.

Over de hernieuwde woningnood wordt niet gesproken. Ook wordt de financiële haalbaarheid van de voorstellen nauwelijks uitgewerkt. Globale suggesties hoe de aanpak vormgegeven moet worden, worden wel vermeld, maar een kwantitatieve financiële onderbouwing ontbreekt.

*Redactie AGORA

Milieu en internationalisering worden in elk programma genoemd. Foto: Martijn Gallenkamp